

ΠΛΗ30

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Μάθημα 3.5:
Ισοδυναμία Κ.Ε. – Μ.Π.Α. – Ν.Π.Α.

Δημήτρης Ψούνης

www.psounis.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Σκοπός του Μαθήματος

B. Θεωρία

1. Μετατροπή ΚΕ σε ΜΠΑ (με ε-κινήσεις)

1. Αλγόριθμος Μετατροπής ΚΕ σε ΜΠΑ (με ε-κινήσεις)
2. Παραδείγματα

2. Μετατροπή ΜΠΑ (με ε-κινήσεις) σε ΜΠΑ (χωρίς ε-κινήσεις)

1. Αλγόριθμος Μετατροπής ΜΠΑ (με ε-κινήσεις) σε ΜΠΑ (χωρίς ε-κινήσεις)
2. Παραδείγματα
3. Εφαρμογή με εμπειρικό τρόπο

3. Μετατροπή ΜΠΑ (χωρίς ε-κινήσεις) σε ΝΠΑ

1. Αλγόριθμος Μετατροπής ΜΠΑ (χωρίς ε-κινήσεις) σε ΝΠΑ
2. Παραδείγματα
3. Εφαρμογή με εμπειρικό τρόπο

4. Μετατροπή ΝΠΑ σε ΚΕ

1. Αλγόριθμος Μετατροπής ΜΠΑ (χωρίς ε-κινήσεις) σε ΝΠΑ
2. Παραδείγματα

Γ. Ασκήσεις

Α. Σκοπός του Μαθήματος

Οι στόχοι του μαθήματος είναι:

Επίπεδο Α

- Μετατροπή ΜΠΑ (με ε-κινήσεις) σε ΜΠΑ (χωρίς ε-κινήσεις)
- Μετατροπή ΜΠΑ (χωρίς ε-κινήσεις) σε ΝΠΑ

Επίπεδο Β

- Μετατροπή Κ.Ε. σε ΜΠΑ (με ε-κινήσεις)

Επίπεδο Γ

- Μετατροπή ΝΠΑ σε Κ.Ε.

Β. Θεωρία

Μετατροπές

Ορισμός Κανονικής Γλώσσας:

- Μία γλώσσα θα λέγεται **Κανονική Γλώσσα** αν και μόνο αν
  - Υπάρχει Κανονική Εκφραση (Κ.Ε.) που την περιγράφει.
  - Υπάρχει Ντετερμινιστικό Πεπερασμένο Αυτόματο (Ν.Π.Α.) που αναγνωρίζει τις συμβολοσειρές της.
  - Υπάρχει Μη Ντετερμινιστικό Πεπερασμένο Αυτόματο (Μ.Π.Α) που αναγνωρίζει τις συμβολοσειρές της.
- Η έννοια της ισοδυναμίας των παραπάνω κατασκευασμάτων θα αποδειχθεί ως εξής:
  - Θα δούμε αλγόριθμο που μετατρέπει Κ.Ε. σε Μ.Π.Α-ε
  - Θα δούμε αλγόριθμο που μετατρέπει Μ.Π.Α-ε σε ΜΠΑ
  - Θα δούμε αλγόριθμο που μετατρέπει ΜΠΑ σε ΝΠΑ
  - Θα δούμε αλγόριθμο που μετατρέπει ΝΠΑ σε Κ.Ε.
- Στα παραπάνω εννοούμε:
  - ΜΠΑ-ε: Μη Ντετερμινιστικό Πεπερασμένο Αυτόματο με ε-κινήσεις
  - ΜΠΑ: Μη Ντετερμινιστικό Πεπερασμένο Αυτόματο χωρίς ε-κινήσεις

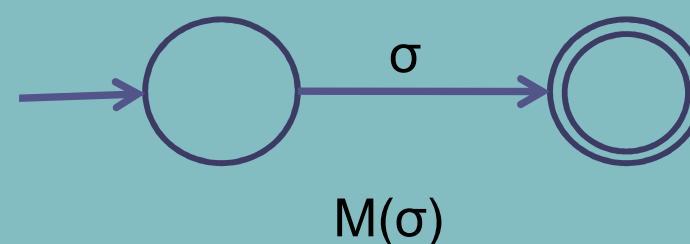
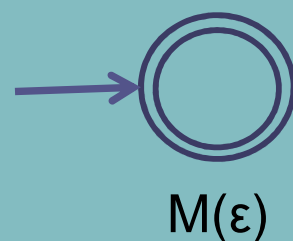
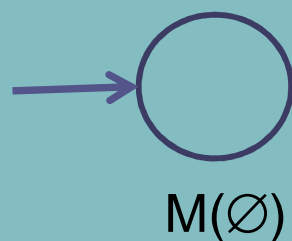
Β. Θεωρία

1. Μετατροπή Κ.Ε. σε ΜΠΑ-ε

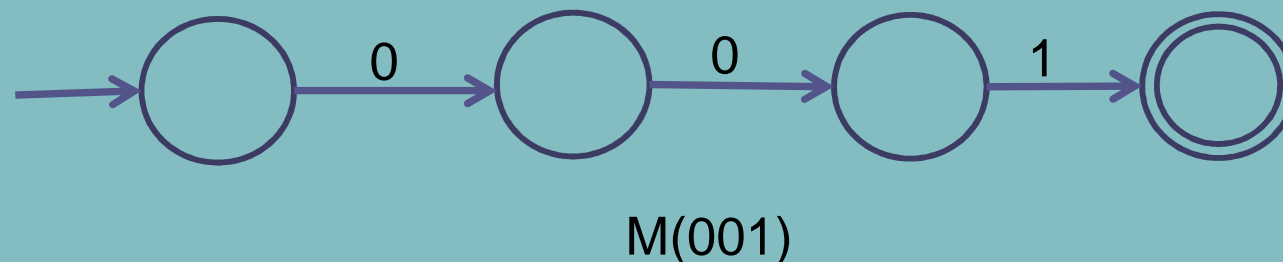
1. Αλγόριθμος Μετατροπής

Η μετατροπή μιας Κ.Ε σε ΜΠΑ-ε γίνεται με βάση τους εξής κανόνες:

1. Τα αυτόματα για τις στοιχειώδεις κανονικές εκφράσεις $\emptyset$, ϵ , σ είναι:

Επίσης το βιβλίο του ΕΑΠ μας δίνει το δικαίωμα να θεωρήσουμε ότι και το ΜΠΑ για μια σκέτη συμβολοσειρά προκύπτει με «ξάπλωμα» της συμβολοσειράς σε διαδοχικές μεταβάσεις (π.χ. $M(001)$):

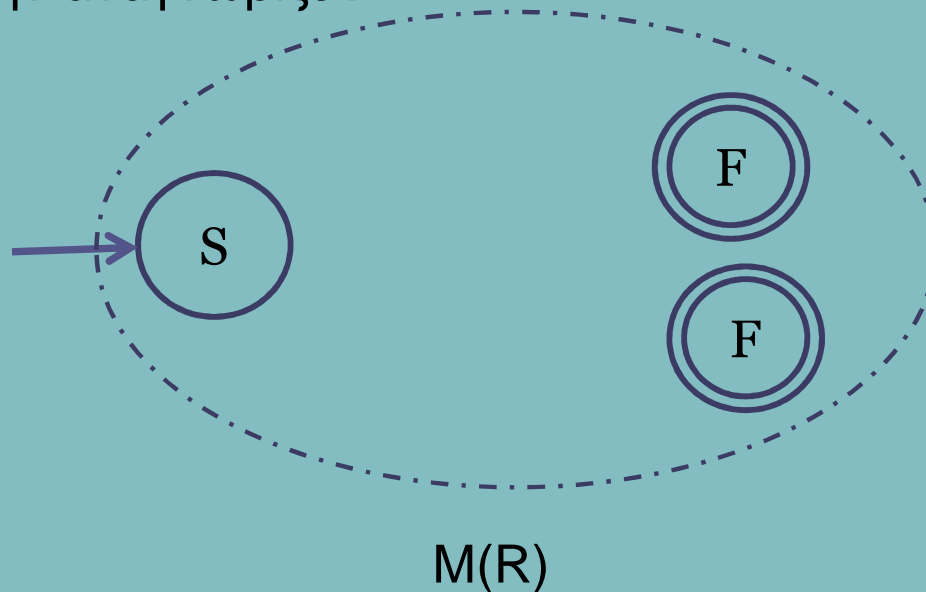

Β. Θεωρία

1. Μετατροπή Κ.Ε. σε ΜΠΑ-ε

1. Αλγόριθμος Μετατροπής

Έστω τώρα ότι για μια κανονική έκφραση R έχουμε την εξής αναπαράσταση για το ΜΠΑ που την αναγνωρίζει:

Έτσι αν έχουμε δύο αυτόματα $M(R_1)$, $M(R_2)$ θα διατυπώσουμε κανόνες για την παραγωγή των αυτομάτων των κανονικών εκφράσεων $R_1 + R_2$, $R_1 R_2$ και R^*

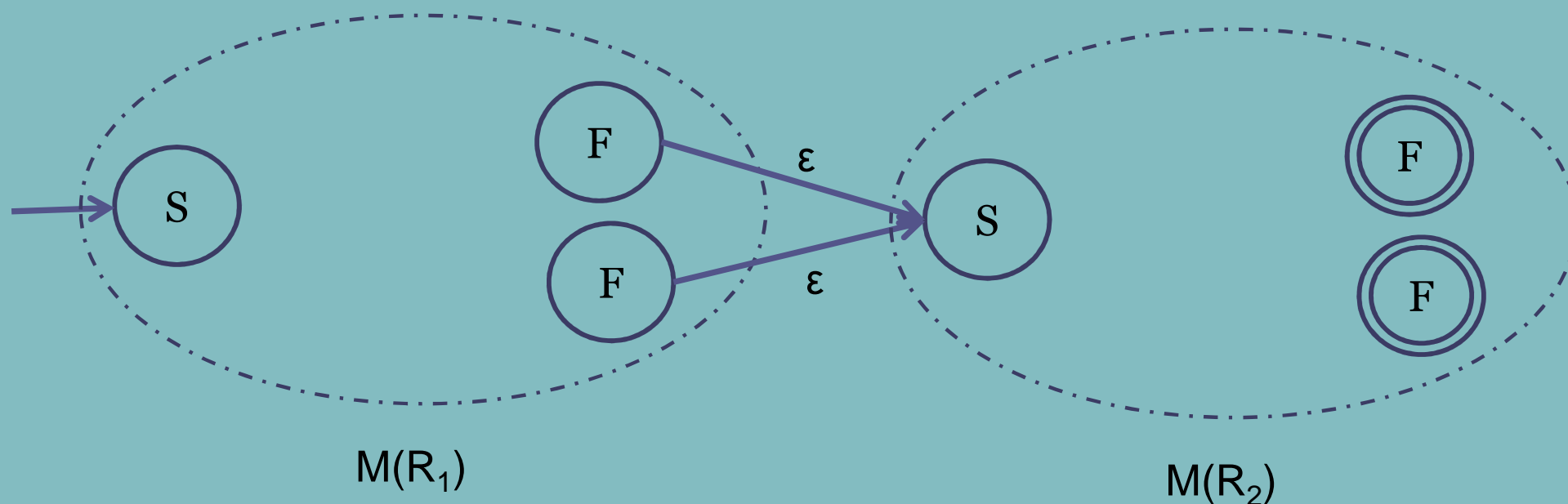

Β. Θεωρία

1. Μετατροπή Κ.Ε. σε ΜΠΑ-ε

1. Αλγόριθμος Μετατροπής

2. Στην R_1R_2 αντιστοιχούμε το αυτόματο:

Δηλαδή:

- Φεύγουν ϵ -κινήσεις από τις τελικές του $M(R_1)$ προς την αρχική του $M(R_2)$
- Οι τελικές του $M(R_1)$ γίνονται μη τελικές καταστάσεις.

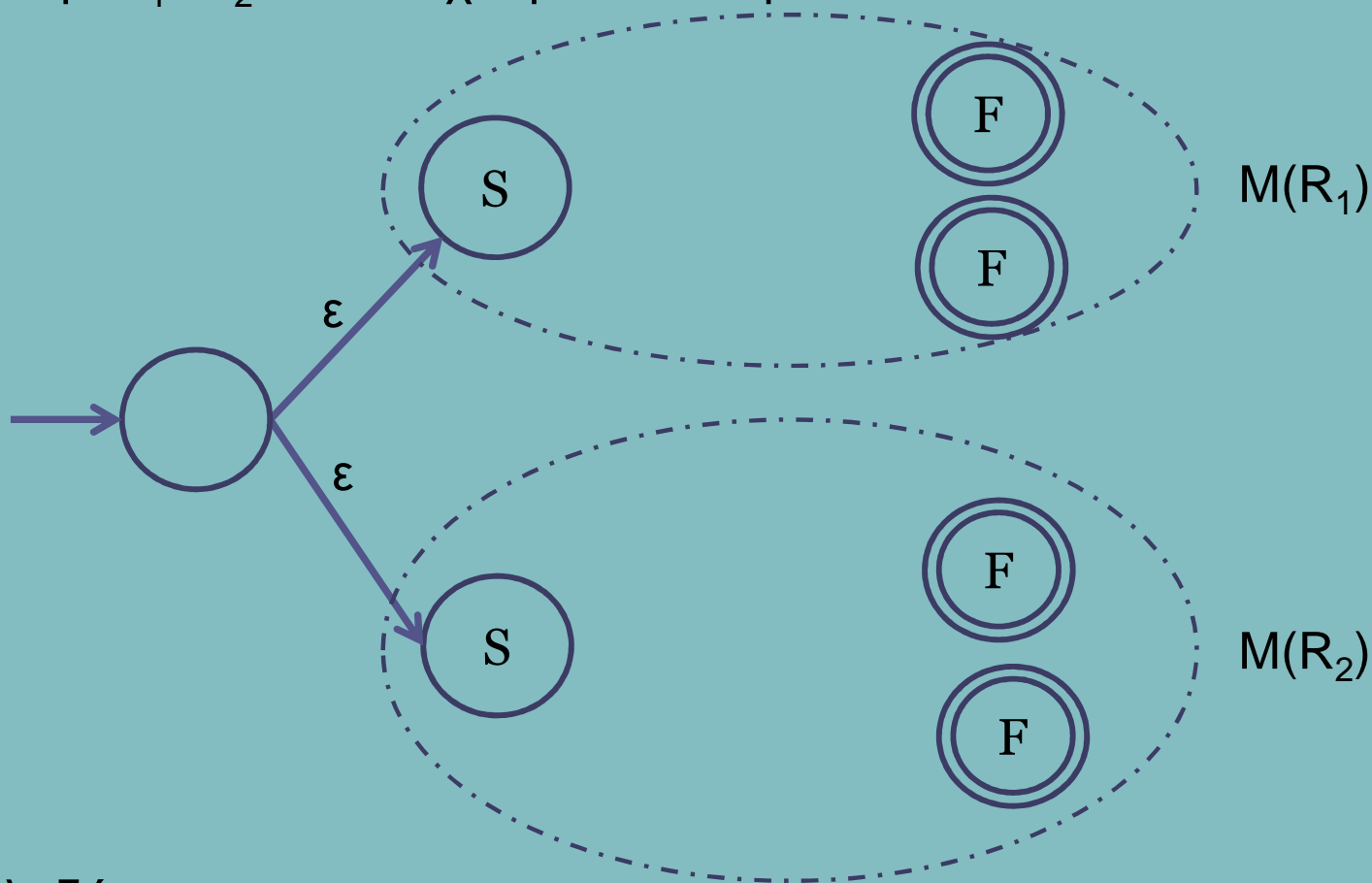

Β. Θεωρία

1. Μετατροπή Κ.Ε. σε ΜΠΑ-ε

1. Αλγόριθμος Μετατροπής

3. Στην $R_1 + R_2$ αντιστοιχούμε το αυτόματο:

Δηλαδή:

- Προσθέτουμε μία νέα αρχική κατάσταση
- Με ϵ -κινήσεις πηγαίνουμε από την νέα αρχική κατάσταση στις προηγούμενες αρχικές.

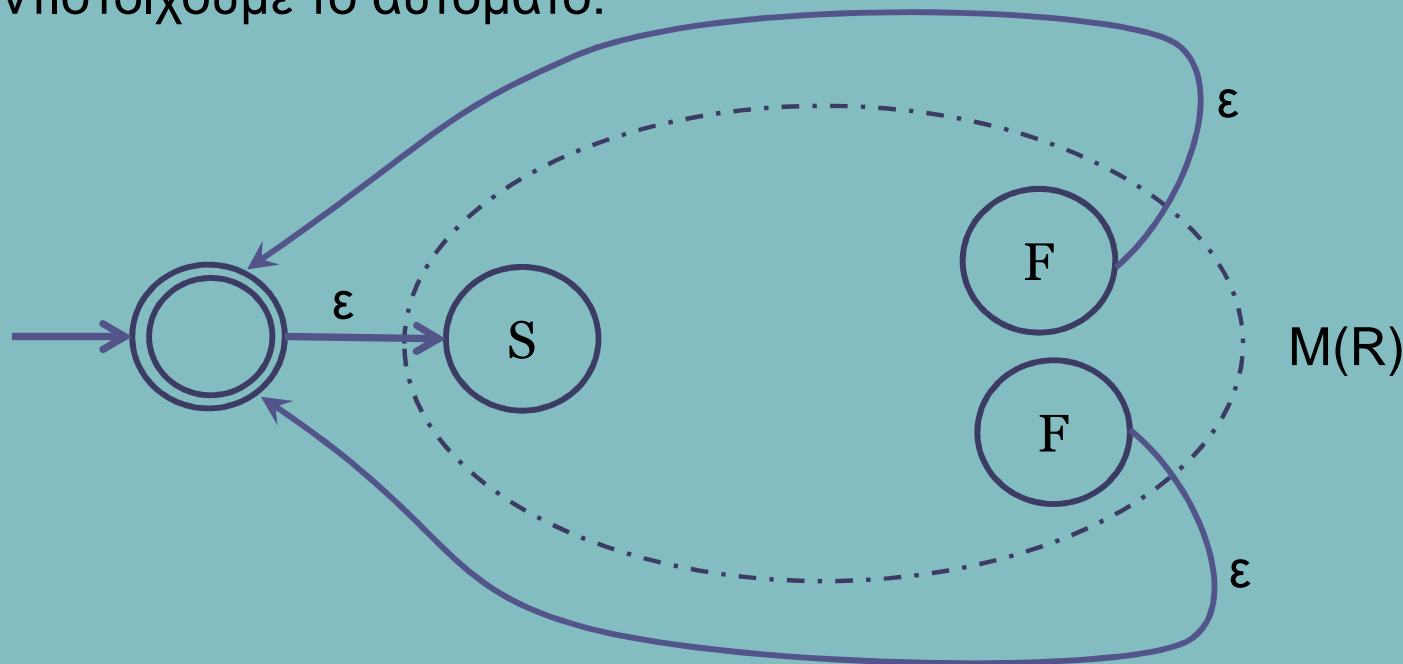

Β. Θεωρία

1. Μετατροπή Κ.Ε. σε ΜΠΑ-ε

1. Αλγόριθμος Μετατροπής

4. Στην R^* αντιστοιχούμε το αυτόματο:

Δηλαδή:

- Προσθέτουμε μία νέα αρχική κατάσταση (που είναι και τελική)
- Με ϵ -κίνηση πάμε από την νέα αρχική στην προηγούμενη αρχική.
- Με ϵ -κινήσεις φεύγουμε από τις προηγούμενες τελικές προς την νέα αρχική.
- Οι προηγούμενες τελικές γίνονται μη τελικές καταστάσεις.

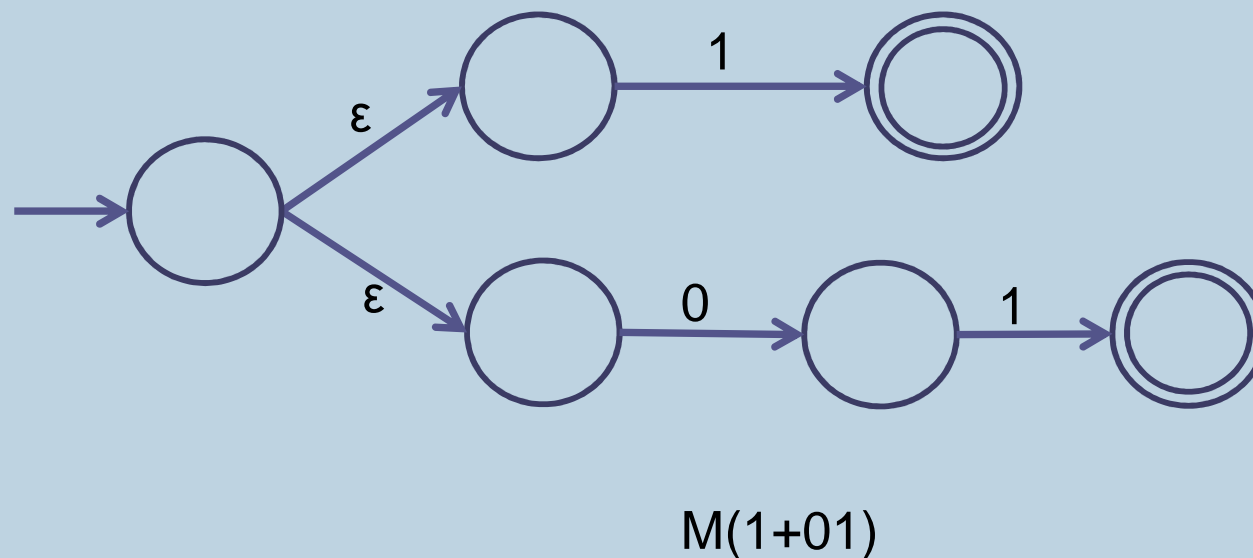
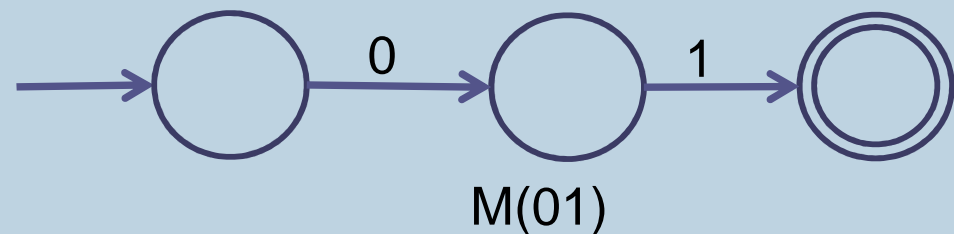
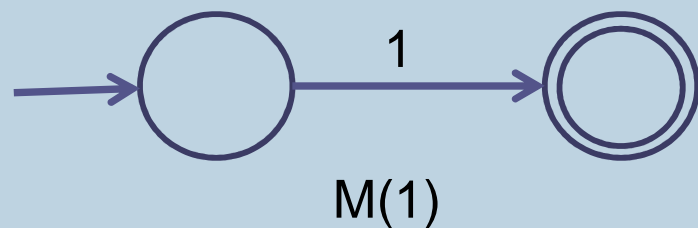
Β. Θεωρία

1. Μετατροπή Κ.Ε. σε ΜΠΑ-ε

2. Παραδείγματα

Με χρήση των παραπάνω κανόνων μπορούμε να μετατρέψουμε οποιοδήποτε αυτόματο στο ισοδύναμο ΜΠΑ-ε πηγαίνοντας «από μέσα προς τα έξω», δηλαδή πρώτα τις συμβολοσειρές και έπειτα βήμα βήμα σύνθεση της κανονικής έκφρασης:

Παράδειγμα $(1+01)^*$:

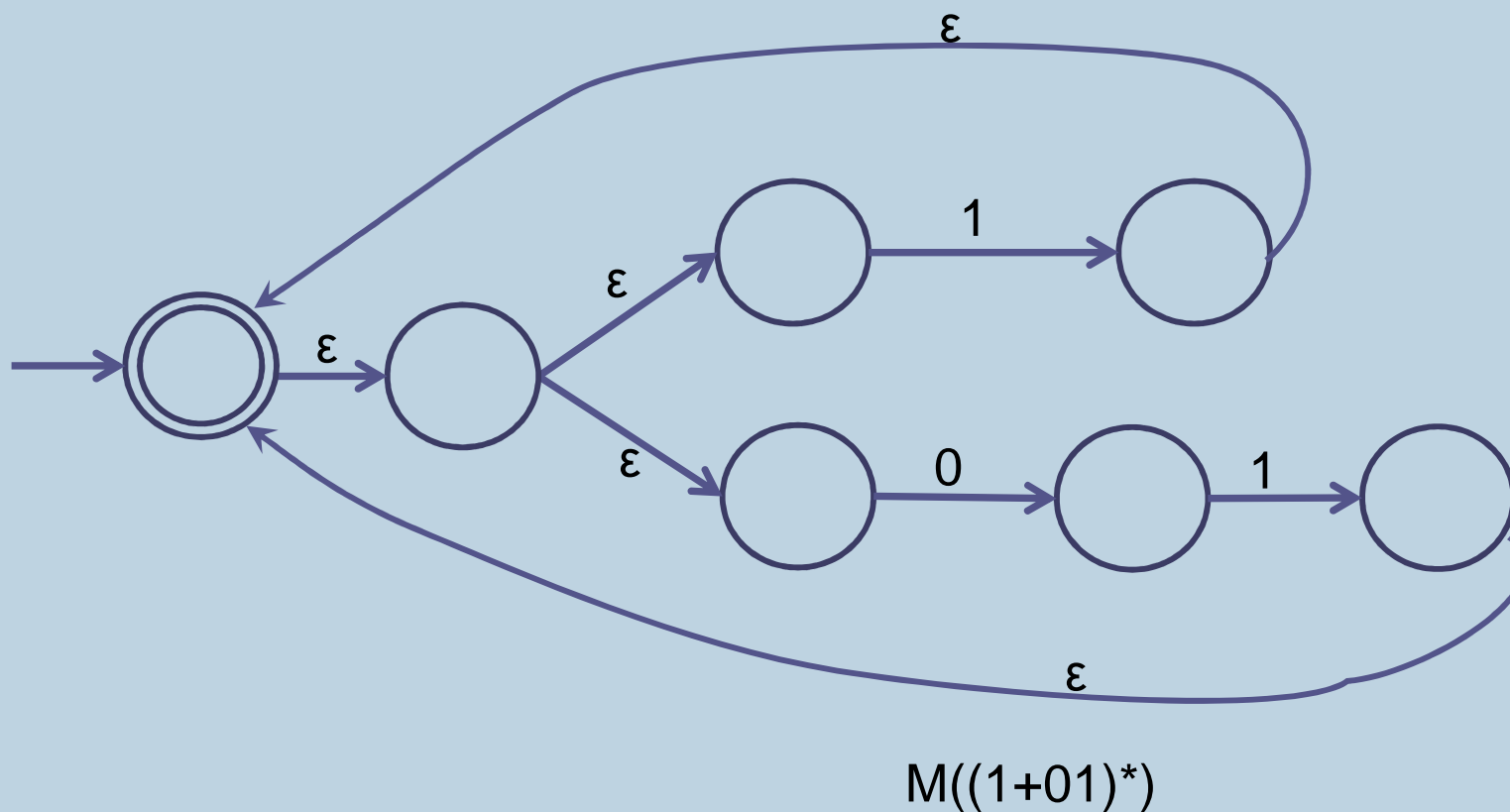

Β. Θεωρία

1. Μετατροπή Κ.Ε. σε ΜΠΑ-ε

2. Παραδείγματα

...(συνέχεια) παράδειγμα $(1+01)^*$:

Β. Θεωρία

2. Μετατροπή ΜΠΑ-ε σε ΜΠΑ

1. Αλγόριθμος Μετατροπής

ΘΕΩΡΗΜΑ: Κάθε ΜΠΑ-ε, έστω $\hat{M} = (\hat{Q}, \hat{\Sigma}, \hat{q}_0, \hat{\delta}, \hat{F})$ μετατρέπεται σε ένα ισοδύναμο ΜΠΑ $M = (Q, \Sigma, q_0, \delta, F)$ χωρίς ε-κινήσεις.

Οι κανόνες της μετατροπής είναι οι εξής:

1. Οι καταστάσεις μένουν ίδιες: $Q = \hat{Q}$, το αλφάβητο μένει ίδιο: $\Sigma = \hat{\Sigma}$ και η αρχική κατάσταση μένει ίδια: $q_0 = \hat{q}_0$
2. Οι τελικές καταστάσεις είναι ίδιες: $F = \hat{F}$ και συμπεριλαμβάνουμε και την αρχική κατάσταση q_0 (γίνεται τελική) αν υπάρχει μονοπάτι ε-κινήσεων από την αρχική σε κάποια τελική κατάσταση.
3. Ορίζουμε την συνάρτηση δ υπολογίζονται για κάθε κατάσταση q και σύμβολο εισόδου σ την συνάρτηση:

$$\delta(q, \sigma) = \varepsilon(\hat{\delta}(\varepsilon(q), \sigma))$$

- $\varepsilon(Q)$: Σε ποιες καταστάσεις πάμε από την Q χωρίς το διάβασμα κάποιου συμβόλου (προσοχή ότι πάντα μένουμε και στην Q)
- $\hat{\delta}(Q, \sigma)$: Σε ποιες καταστάσεις πάμε από την Q διαβάζοντας το σύμβολο σ .

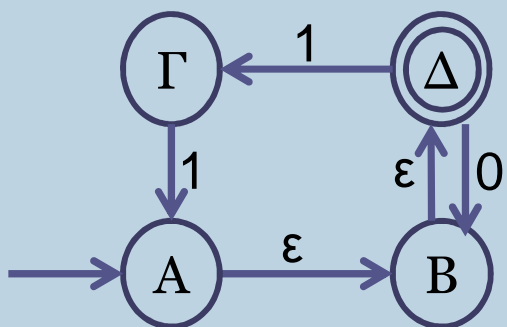

Β. Θεωρία

2. Μετατροπή Μετατροπή ΜΠΑ-ε σε ΜΠΑ

2. Παράδειγμα Χρήσης του Τυπικού Ορισμού

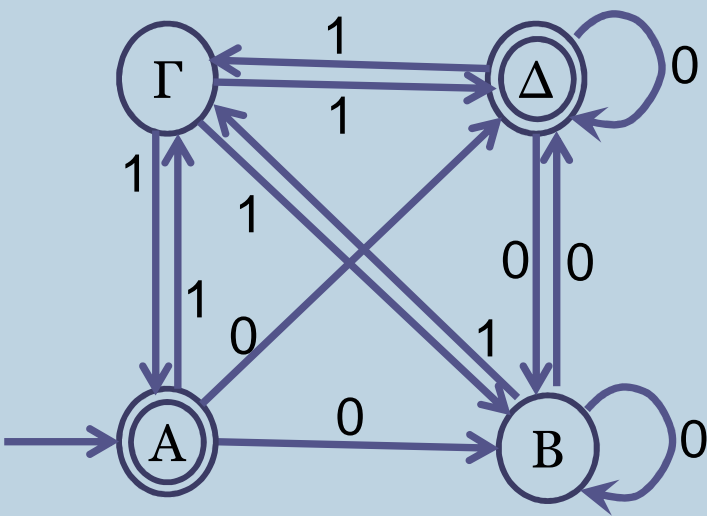
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Μετατρέπουμε το ακόλουθο ΜΠΑ-ε στο ισοδύναμο ΜΠΑ:

Εφαρμόζουμε τον ορισμό:

- $\delta(A, 0) = \varepsilon(\hat{\delta}(\varepsilon(A), 0)) = \varepsilon(\hat{\delta}(\{A, B, \Delta\}, 0)) = \varepsilon(\{B\}) = \{B, \Delta\}$
- $\delta(A, 1) = \varepsilon(\hat{\delta}(\varepsilon(A), 1)) = \varepsilon(\hat{\delta}(\{A, B, \Delta\}, 1)) = \varepsilon(\{\Gamma\}) = \{\Gamma\}$
- $\delta(B, 0) = \varepsilon(\hat{\delta}(\varepsilon(B), 0)) = \varepsilon(\hat{\delta}(\{B, \Delta\}, 0)) = \varepsilon(\{B\}) = \{B, \Delta\}$
- $\delta(B, 1) = \varepsilon(\hat{\delta}(\varepsilon(B), 1)) = \varepsilon(\hat{\delta}(\{B, \Delta\}, 1)) = \varepsilon(\{\Gamma\}) = \{\Gamma\}$
- $\delta(\Gamma, 0) = \varepsilon(\hat{\delta}(\varepsilon(\Gamma), 0)) = \varepsilon(\hat{\delta}(\{\Gamma\}, 0)) = \varepsilon(\emptyset) = \emptyset$
- $\delta(\Gamma, 1) = \varepsilon(\hat{\delta}(\varepsilon(\Gamma), 1)) = \varepsilon(\hat{\delta}(\{\Gamma\}, 1)) = \varepsilon(\{A\}) = \{A, B, \Delta\}$
- $\delta(\Delta, 0) = \varepsilon(\hat{\delta}(\varepsilon(\Delta), 0)) = \varepsilon(\hat{\delta}(\{\Delta\}, 0)) = \varepsilon(\{B\}) = \{B, \Delta\}$
- $\delta(\Delta, 1) = \varepsilon(\hat{\delta}(\varepsilon(\Delta), 1)) = \varepsilon(\hat{\delta}(\{\Delta\}, 1)) = \varepsilon(\{\Gamma\}) = \{\Gamma\}$

Συνεπώς το ΜΠΑ είναι:

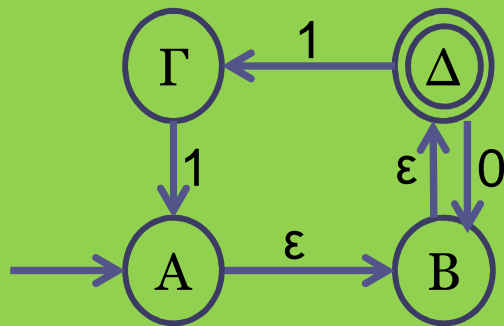
Β. Θεωρία

2. Μετατροπή Μετατροπή ΜΠΑ-ε σε ΜΠΑ

3. Εφαρμογή με εμπειρικό τρόπο

Εμπειρικά θα εφαρμόζουμε τον αλγόριθμο ως εξής:

- Θα βάζουμε τις ίδιες καταστάσεις
- Θα βάζουμε την ίδια αρχική και τις ίδιες τελικές.
  - Θα παρατηρούμε αν υπάρχει μονοπάτι ε-κινήσεων από την αρχική σε κάποια τελική οπότε και οι αρχικές θα γίνονται τελικές.
- Θα κατασκευάζουμε στο πρόχειρο ένα πίνακα μεταβάσης που για κάθε κατ/ση και σύμβολο θα υπολογίζουμε το ε-σ-ε του:
  - ε: που πάμε από την κατάσταση χωρίς διάβασμα συμβόλου (προσοχή ότι πάντα μένουμε και στην ίδια κατάσταση χωρίς διάβασμα συμβόλου)
  - σ: που πηγαίνουμε από τις καταστάσεις του προηγούμενου βήματος με το σύμβολο που μελετάμε.
  - ε: που πάμε από τις καταστάσεις του προηγούμενου βήματος χωρίς διάβασμα συμβόλου
- Για παράδειγμα στο αυτόματο:

- Π.χ. για την κατ/ση A με 0:

- ε: A,B,Δ
- 0: ⊗, ⊗, B
- ε: B, Δ

- Τελικά στο καθαρό θα παρουσιάζουμε μόνο τον πίνακα μεταβάσης και το σχήμα του αυτομάτου

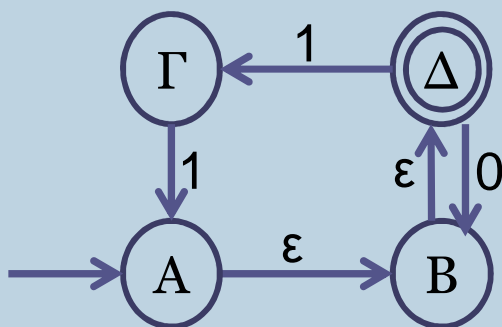

Β. Θεωρία

2. Μετατροπή Μετατροπή ΜΠΑ-ε σε ΜΠΑ

4. Παράδειγμα με Εμπειρικό Τρόπο

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Μετατρέπουμε το ακόλουθο ΜΠΑ-ε στο ισοδύναμο ΜΠΑ:

ΠΡΟΧΕΙΡΟ:

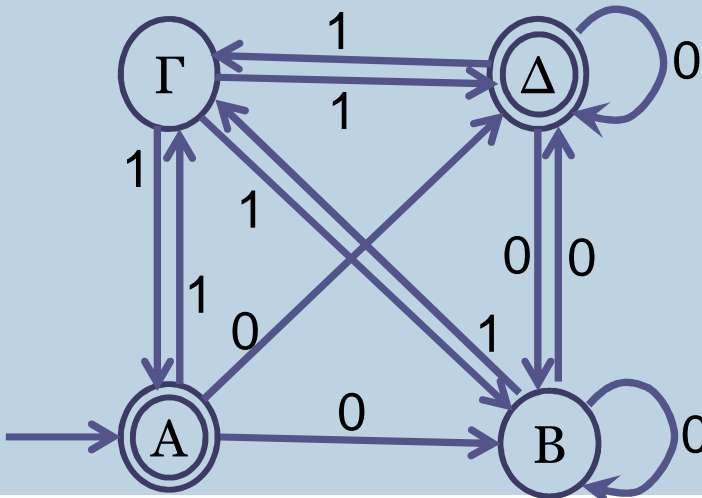
	0	1
A	$\epsilon:A,B,\Delta$ $0:\otimes,\otimes,B$ $\epsilon:B,\Delta$	$\epsilon:A,B,\Delta$ $1:\otimes,\otimes,\Gamma$ $\epsilon:\Gamma$
B	$\epsilon:B,\Delta$ $0:\otimes,B$ $\epsilon:B,\Delta$	$\epsilon:B,\Delta$ $1:\otimes,\Gamma$ $\epsilon:\Gamma$
Γ	$\epsilon:\Gamma$ $0:\otimes$ $\epsilon:$	$\epsilon:\Gamma$ $1:A$ $\epsilon:A,B,\Delta$
Δ	$\epsilon:\Delta$ $0:B$ $\epsilon:B,\Delta$	$\epsilon:\Delta$ $1:\Gamma$ $\epsilon:\Gamma$

ΚΑΘΑΡΟ:

Ο πίνακας μετάβασης που προκύπτει από τον αλγόριθμο μετατροπής είναι:

	0	1
A	{B,Δ}	{Γ}
B	{B,Δ}	{Γ}
Γ	∅	{A,B,Δ}
Δ	{B,Δ}	{Γ}

και σχηματικά:

Β. Θεωρία

3. Μετατροπή ΜΠΑ σε ΝΠΑ

1. Αλγόριθμος Μετατροπής

ΘΕΩΡΗΜΑ: Κάθε ΜΠΑ, έστω $M = (Q, \Sigma, q_0, \delta, F)$ μετατρέπεται σε ένα ισοδύναμο ΝΠΑ $M' = (Q', \Sigma', q'_0, \delta', F')$.

Οι κανόνες της μετατροπής είναι οι εξής:

1. Οι καταστάσεις Q' , είναι όσα και τα υποσύνολα του Q . Άρα ισχύει ότι το ΝΠΑ θα έχει $2^{|Q|}$ καταστάσεις.
2. Το αλφάβητο μένει ίδιο: $\Sigma' = \Sigma$
3. Η αρχική κατάσταση είναι ίδια και συγκεκριμένα: $q'_0 = \{q_0\}$
4. Ορίζουμε την συνάρτηση δ' υπολογίζοντας για κάθε κατάσταση X και συμβολο εισόδου σ την παράσταση:

$$\delta'(X, \sigma) = \bigcup_{p \in X} \delta(p, \sigma)$$

Δηλαδή για κάθε κατάσταση που ανήκει στην X υπολογίζουμε σε ποιες καταστάσεις πάμε με το σύμβολο σ στο ΜΠΑ. Η ένωση τους είναι η νέα κατάσταση.

5. Οι τελικές καταστάσεις είναι όσες περιέχουν τελική κατάσταση του M :
 $F' = \{q \in Q' \mid q \cap F \neq \emptyset\}$

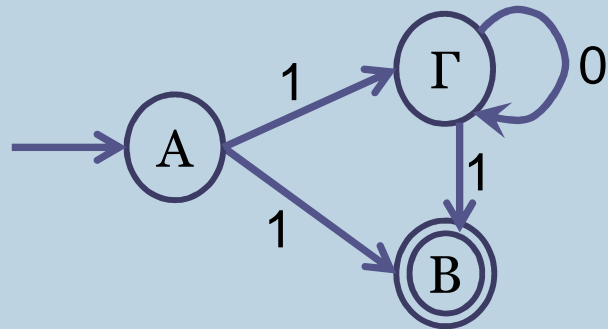

Β. Θεωρία

3. Μετατροπή ΜΠΑ σε ΝΠΑ

2. Παράδειγμα Χρήσης του Τυπικού Ορισμού

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Μετατρέπουμε το ακόλουθο ΜΠΑ στο ισοδύναμο ΝΠΑ:

Όλα τα υποσύνολα των καταστάσεων είναι: $\emptyset$, $\{A\}$, $\{B\}$, $\{\Gamma\}$, $\{A, B\}$, $\{A, \Gamma\}$, $\{B, \Gamma\}$, $\{A, B, \Gamma\}$

Υπολογίζουμε την συνάρτηση δ' για κάθε υποσύνολο και κάθε σύμβολο εισόδου:

- $\delta(\emptyset, 0) = \emptyset$
- $\delta(\emptyset, 1) = \emptyset$
- $\delta(\{A\}, 0) = \emptyset$
- $\delta(\{A\}, 1) = \{B, \Gamma\}$
- $\delta(\{B\}, 0) = \emptyset$
- $\delta(\{B\}, 1) = \emptyset$
- $\delta(\{\Gamma\}, 0) = \{\Gamma\}$
- $\delta(\{\Gamma\}, 1) = \{B\}$
- $\delta(\{A, B\}, 0) = \emptyset$
- $\delta(\{A, B\}, 1) = \{B, \Gamma\}$
- $\delta(\{A, \Gamma\}, 0) = \{\Gamma\}$
- $\delta(\{A, \Gamma\}, 1) = \{B, \Gamma\}$
- $\delta(\{B, \Gamma\}, 0) = \{\Gamma\}$
- $\delta(\{B, \Gamma\}, 1) = \{B\}$
- $\delta(\{A, B, \Gamma\}, 0) = \{\Gamma\}$
- $\delta(\{A, B, \Gamma\}, 1) = \{B, \Gamma\}$

Β. Θεωρία

3. Μετατροπή ΜΠΑ σε ΝΠΑ

2. Παράδειγμα Χρήσης του Τυπικού Ορισμού

Σχηματικά:

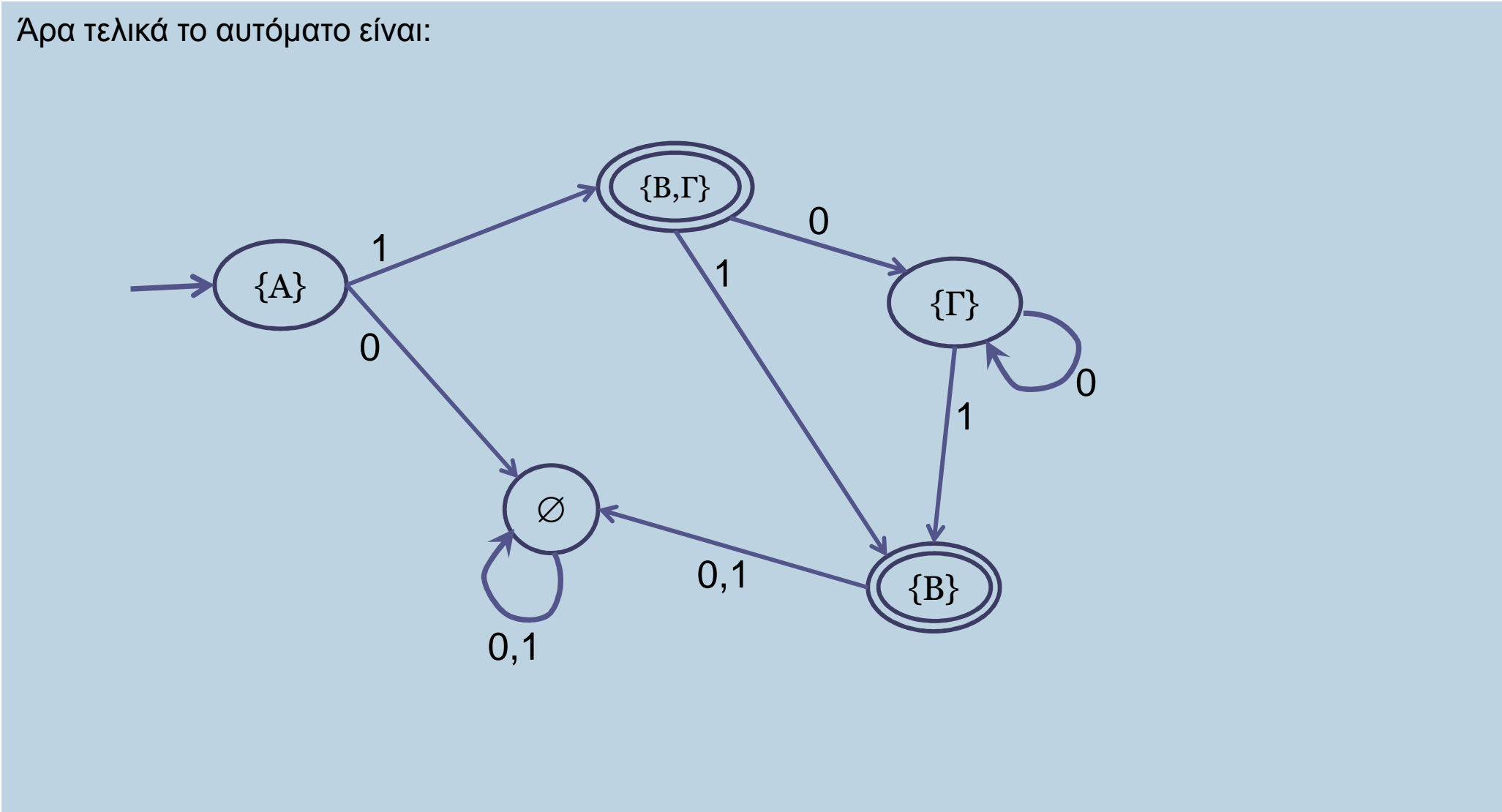
ΚΑΝΟΝΑΣ ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Αν για κάποια κατάσταση δεν υπάρχει μονοπάτι που να ξεκινάει από την αρχική και να καταλήγει σε αυτήν τότε αυτή μπορεί να καταργηθεί. Εφαρμογή: Καταργούνται οι {A,B}, {A,B,Γ}, {A,Γ}

Β. Θεωρία

3. Μετατροπή ΜΠΑ σε ΝΠΑ

2. Παράδειγμα Χρήσης του Τυπικού Ορισμού

Β. Θεωρία

3. Μετατροπή ΜΠΑ σε ΝΠΑ

3. Εφαρμογή με εμπειρικό τρόπο

Εμπειρικά θα εφαρμόσουμε τον αλγόριθμο ως εξής:

- Θα κατασκευάζουμε τον πίνακα μετάβασης του αρχικού ΜΠΑ στο πρόχειρο.
- Θα κατασκευάζουμε τον πίνακα μετάβασης του νέου ΝΠΑ ως εξής:
  - Θα βάζουμε μόνο την αρχική κατάσταση στον νέο πίνακα.
  - Όποιες νέες καταστάσεις προκύπτουν θα τις θέτουμε προς μελέτη σε νέες γραμμές του πίνακα μετάβασης του ΝΠΑ.
    - Η μελέτη μίας κατάστασης X με το σύμβολο εισόδου σ γίνεται ως εξής:
      - Για κάθε κατάσταση που περιέχεται στο X γράφουμε τον συνδυασμό των καταστάσεων που πηγαίνουμε με το σ από κάθε κατάσταση που περιέχεται στο X .
  - Ο πίνακας μετάβασης θα σταματά όταν δεν θα υπάρχουν νέες καταστάσεις προς διερεύνηση.
- Θα δίνουμε την σχηματική απεικόνιση του ΝΠΑ
  - Η αρχική κατάσταση είναι η ίδια
  - Οι τελικές καταστάσεις είναι όσες περιέχουν τελική του ΜΠΑ.

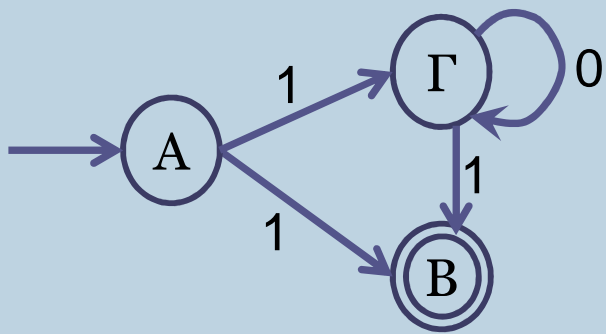

Β. Θεωρία

3. Μετατροπή ΜΠΑ σε ΝΠΑ

3. Εφαρμογή με εμπειρικό τρόπο

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Μετατρέπουμε το ακόλουθο ΜΠΑ στο ισοδύναμο ΝΠΑ:
ΚΑΘΑΡΟ: Εφαρμόζω τον αλγόριθμο μετατροπής ΜΠΑ=>ΝΠΑ

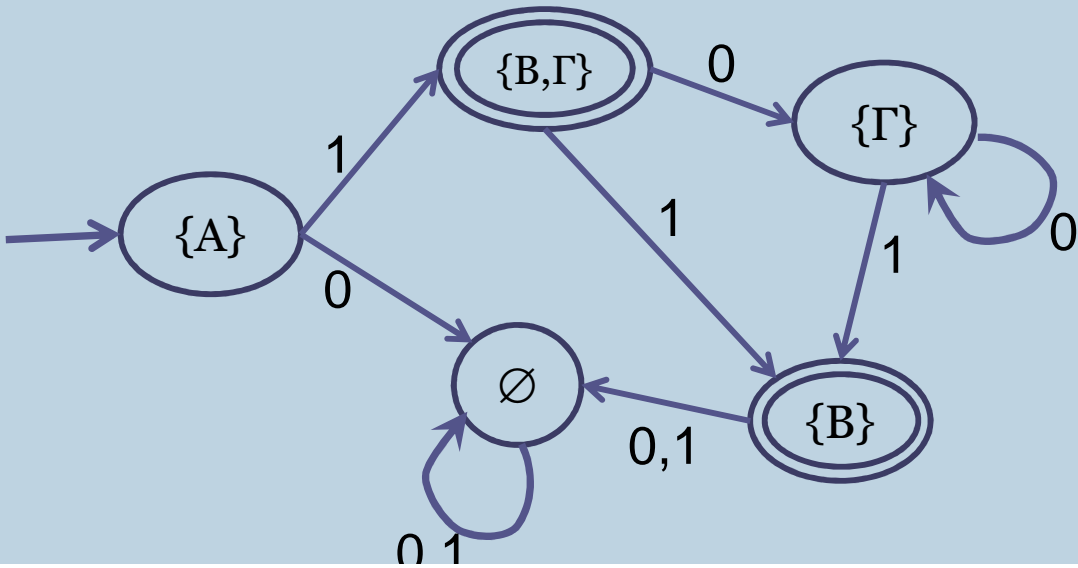

ΠΡΟΧΕΙΡΟ

	0	1
A	$\emptyset$	{B,Γ}
B	$\emptyset$	$\emptyset$
Γ	{Γ}	{B}

	0	1
{A}	$\emptyset$	{B,Γ}
$\emptyset$	$\emptyset$	$\emptyset$
{B,Γ}	{Γ}	{B}
{Γ}	{Γ}	{B}
{B}	$\emptyset$	$\emptyset$

και σχηματικά είναι:

Β. Θεωρία

4. Μετατροπή ΝΠΑ σε Κ.Ε.

1. Αλγόριθμος Μετατροπής

ΘΕΩΡΗΜΑ: Κάθε ΝΠΑ, έστω $M = (Q, \Sigma, q_0, \delta, F)$ μετατρέπεται σε μία ισοδύναμη κανονική έκφραση.

Η διαδικασία της μετατροπής είναι η εξής:

1. Θεωρούμε ότι οι καταστάσεις έχουν αρίθμηση: $1, \dots, n$
2. Ορίζουμε το $R^k(p, q)$ ως το σύνολο των συμβολοσειρών που αντιστοιχούν σε ένα μονοπάτι από το p στο q χρησιμοποιώντας τις καταστάσεις $1, \dots, k$ και υπολογίζουμε:

1. Αρχικά υπολογίζουμε τα

$R^0(p, q) = \{\sigma \mid \delta(p, \sigma) = q\}$ αν υπάρχει μετάβαση από την p στην q διαβάζοντας σ και ειδικά:

$$R^0(p, p) = \{\sigma \mid \delta(p, \sigma) = p\} \cup \{\varepsilon\}$$

2. Και έπειτα για κάθε $k=1, \dots, n$

$$R^k(p, q) = R^{k-1}(p, q) + R^{k-1}(p, p_k)(R^{k-1}(p_k, p_k))^* R^{k-1}(p_k, q)$$

3. Τελικά η κανονική έκφραση είναι: $R = R^n(q_0, f_1) + R^n(q_0, f_2) + \dots + R^n(q_0, f_m)$
Όπου οι $f_1, f_2, \dots, f_m$ οι τελικές καταστάσεις του αυτομάτου.

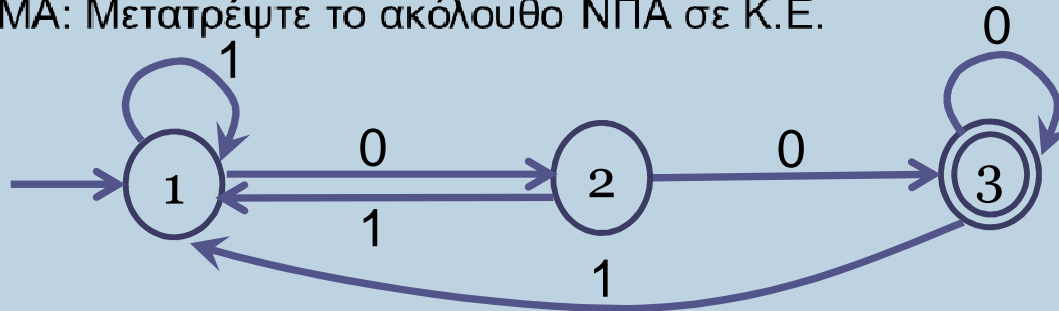

Β. Θεωρία

4. Μετατροπή ΝΠΑ σε ΚΕ

2. Παράδειγμα

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Μετατρέψτε το ακόλουθο ΝΠΑ σε Κ.Ε.

Η επίλυση είναι αναδρομική δηλαδή «από πάνω προς τα κάτω», προκειμένου να υπολογιστούν μόνο οι αναγκαίες εκφράσεις:

$$R = R^3(1,3) = R^2(1,3) + R^2(1,3)(R^2(3,3))^*R^2(3,3)$$

Υπολογίζουμε τους όρους που προέκυψαν:

$$R^2(1,3) = R^1(1,3) + R^1(1,2)(R^1(2,2))^*R^1(2,3)$$

$$R^2(3,3) = R^1(3,3) + R^1(3,2)(R^1(2,2))^*R^1(2,3)$$

Υπολογίζουμε τους όρους που προέκυψαν:

$$R^1(1,3) = R^0(1,3) + R^0(1,1)(R^0(1,1))^*R^0(1,3)$$

$$R^1(1,2) = R^0(1,2) + R^0(1,1)(R^0(1,1))^*R^0(1,2)$$

$$R^1(2,2) = R^0(2,2) + R^0(2,1)(R^0(1,1))^*R^0(1,2)$$

$$R^1(2,3) = R^0(2,3) + R^0(2,1)(R^0(1,1))^*R^0(1,3)$$

$$R^1(3,3) = R^0(3,3) + R^0(3,1)(R^0(1,1))^*R^0(1,3)$$

$$R^1(3,2) = R^0(3,3) + R^0(3,1)(R^0(1,1))^*R^0(1,2)$$

Υπολογίζουμε τους όρους που προέκυψαν:

$$R^0(1,1) = 1 + \varepsilon$$

$$R^0(1,2) = 0$$

$$R^0(1,3) = \emptyset$$

$$R^0(2,1) = 1$$

$$R^0(2,2) = \varepsilon$$

$$R^0(2,3) = 0$$

$$R^0(3,1) = 1$$

$$R^0(3,2) = \emptyset$$

$$R^0(3,3) = 0 + \varepsilon$$

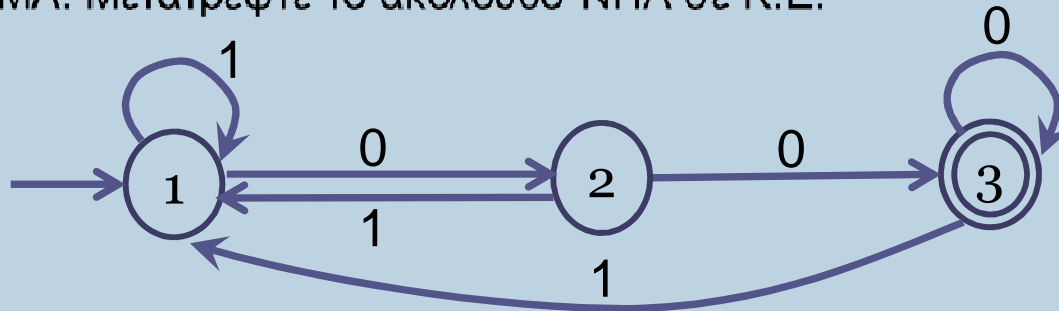

Β. Θεωρία

4. Μετατροπή ΝΠΑ σε ΚΕ

2. Παράδειγμα

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Μετατρέψτε το ακόλουθο ΝΠΑ σε Κ.Ε.

Η κανονική εκφραση θα κατασκευαστεί συμπληρώνοντας αντίστροφα τις ποσότητες που έχουμε κατασκευάσει (χρησιμοποιούμε τις ιδιότητες $(s+\varepsilon)^* = s^*$ και $s\emptyset = \emptyset$)

Από τους αρχικούς όρους:

$$R^0(1,1) = 1 + \varepsilon$$

$$R^0(1,2) = 0$$

$$R^0(1,3) = \emptyset$$

$$R^0(2,1) = 1$$

$$R^0(2,2) = \varepsilon$$

$$R^0(2,3) = 0$$

$$R^0(3,1) = 1$$

$$R^0(3,2) = \emptyset$$

$$R^0(3,3) = 0 + \varepsilon$$

Έχουμε τους όρους:

$$R^1(1,3) = \emptyset + (1 + \varepsilon)(1 + \varepsilon)^*\emptyset = \emptyset$$

$$R^1(1,2) = 0 + (1 + \varepsilon)(1 + \varepsilon)^*0 = 0 + 11^*0$$

$$R^1(2,2) = \varepsilon + 1(1 + \varepsilon)^*0 = \varepsilon + 11^*0$$

$$R^1(2,3) = 0 + 1(1 + \varepsilon)^*\emptyset = 0$$

$$R^1(3,3) = 0 + \varepsilon + 1(1 + \varepsilon)^*\emptyset = 0 + \varepsilon$$

$$R^1(3,2) = \emptyset + 1(1 + \varepsilon)^*0 = 11^*0$$

Άρα έχουμε τους όρους:

$$\begin{aligned} R^2(1,3) &= \emptyset + (0 + 11^*0)(\varepsilon + 11^*0)^*0 \\ &= (0 + 11^*0)(11^*0)^*0 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} R^2(3,3) &= 0 + \varepsilon + 11^*0(\varepsilon + 11^*0)^*0 \\ &= 0 + \varepsilon + 11^*0(11^*0)^*0 \end{aligned}$$

Άρα η τελική κανονική έκφραση είναι:

$$R = (0 + 11^*0)(11^*0)^*0 + (0 + 11^*0)(11^*0)^*0(0 + \varepsilon + 11^*0(11^*0)^*0)^*(0 + \varepsilon + 11^*0(11^*0)^*0)$$

Γ. Ασκήσεις

Ασκηση Κατανόησης 1

Δώστε ΜΠΑ που αναγνωρίζουν τις συμβολοσειρές των κανονικών εκφράσεων:

(Α) $(11)^* + 0^*$

(Β) $010(11)^*01 + 0^*10^*$

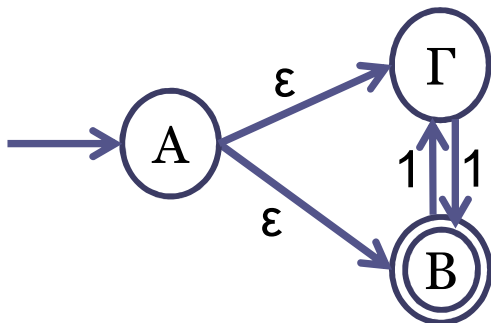
(Γ) $(0+10)^* + (1+0^*0)^* + 1$

Γ. Ασκήσεις

Ασκηση Κατανόησης 2

Μετατρέψτε το ακόλουθο ΜΠΑ-ε στο ισοδύναμο ΜΠΑ χρησιμοποιώντας τον αλγόριθμο μετατροπής ΜΠΑ-ε σε ΜΠΑ:

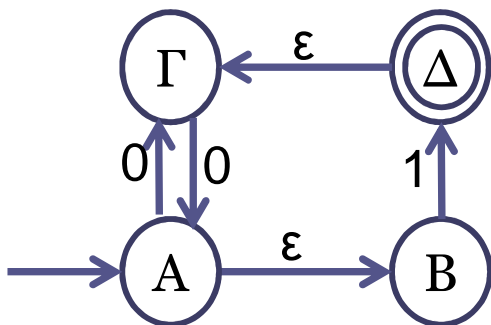

Γ. Ασκήσεις

Ασκηση Κατανόησης 3

Μετατρέψτε το ακόλουθο ΜΠΑ-ε στο ισοδύναμο ΜΠΑ χρησιμοποιώντας τον αλγόριθμο μετατροπής ΜΠΑ-ε σε ΜΠΑ:

Γ. Ασκήσεις

Ασκηση Κατανόησης 4

Για την γλώσσα $L = \{w \in \{0,1\}^* \mid w \text{ αρχίζει με } 00\}$

(Α) Δώστε κανονική έκφραση που παράγει την L

(Β) Δώστε ΜΠΑ που αναγνωρίζει τις συμβολοσειρές της γλώσσας.

(Γ) Δώστε το ισοδύναμο ΝΠΑ (εφαρμόστε τον αλγόριθμο $\text{ΜΠΑ} \Rightarrow \text{ΝΠΑ}$)

Γ. Ασκήσεις

Ασκηση Κατανόησης 5

Για την γλώσσα $L = \{w \in \{0,1\}^* \mid w \text{ τελειώνει με } 001\}$

(Α) Δώστε κανονική έκφραση που παράγει την L

(Β) Δώστε ΜΠΑ που αναγνωρίζει τις συμβολοσειρές της γλώσσας.

(Γ) Δώστε το ισοδύναμο ΝΠΑ (εφαρμόστε τον αλγόριθμο $\text{ΜΠΑ} \Rightarrow \text{ΝΠΑ}$)

Γ. Ασκήσεις

Εφαρμογή 1

Δίνεται η κανονική έκφραση 0^*1^*01

1. Δώστε ΜΠΑ που αναγνωρίζει τις συμβολοσειρές της γλώσσας χρησιμοποιώντας τον αλγόριθμο μετατροπής Κ.Ε. σε ΜΠΑ
2. Δώστε ΜΠΑ για την γλώσσα που παράγει η κανονική έκφραση (με ακριβώς μία ε-κίνηση)
3. Μετατρέψτε το ΜΠΑ του ερωτήματος 2 σε ένα ισοδύναμο χωρίς ε-κινήσεις
4. Μετατρέψτε το ΜΠΑ στο ισοδύναμο ΝΠΑ.

Γ. Ασκήσεις

Εφαρμογή 2

Δίνεται η κανονική έκφραση $(1+00)^*$

1. Δώστε ΜΠΑ που αναγνωρίζει τις συμβολοσειρές της γλώσσας χρησιμοποιώντας τον αλγόριθμο μετατροπής Κ.Ε. σε ΜΠΑ
2. Δώστε ΜΠΑ για την γλώσσα που παράγει η κανονική έκφραση (χωρίς ε-κινήσεις)
3. Μετατρέψτε το ΜΠΑ στο ισοδύναμο ΝΠΑ.